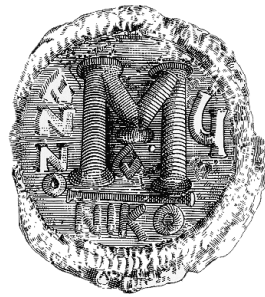

Народна банка на Република Македонија

Месечна информација

04/2010

мај, 2010 година

С О Д Р Ж И Н А

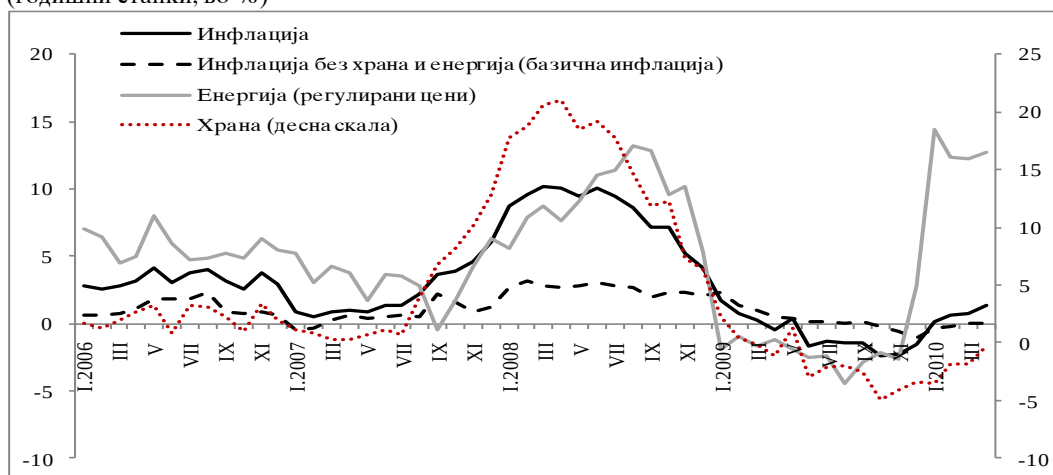
1. ЦЕНИ	3
<i>1.1. Анкей̄а за инфлацискӣе очекува̄а.....</i>	<i>6</i>
2. ПЛАТИ И ВРАБОТЕНОСТ	8
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ	9
4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА	12
5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ.....	18
6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ.....	21
7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС	23
СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ	Еррор! Букмарк нот дефинед.

1. ЦЕНИ

Трендот на месечно зголемување на **потрошувачките цени** продолжи и во април 2010 година, при умерено интензивирање на растот на годишна основа. Месечниот пораст на цените од 0,6%, во најголем дел е резултат на порастот на цените кај исхраната, односно на сезонските повисоки цени, пред сè на свежиот зеленчук. Пораст на цените е забележан и кај нафтените деривати, во согласност со растот на цената на суровата нафта на светските берзи. **На годишна основа**, индексот на трошоците на живот оствари пораст од 1,4%, што претставува интензивирање споредено со мартовската годишна инфлација (0,7%). Годишната инфлација од 1,4% и натаму во најголем дел се објаснува со повисоките цени на домувањето (заради зголемувањето на цените на електричната енергија и парното греење од почетокот на годината), како и со порастот кај цените на нафтените деривати, во услови на ниска споредбена основа од претходната година. Интензивирањето на годишната инфлација во април се должи на значително помалиот негативен придонес на храната, поради високиот годишен раст на цените на свежиот зеленчук од речиси 8,0%. Ваквиот раст се објаснува со поместувањето на сезоната (заради велигденските празници, коишто оваа година беа во април, а претходната година во мај). Оттука, ваквиот ценовен раст се очекува да има еднократен ефект, којшто би се исцрпел веќе во наредниот месец. **Просечната стапка на инфлација** во првите четири месеци на 2010 година, исто така, бележи благ пораст и изнесува 0,7%.

Базичната инфлација¹ (инфлација без храна и енергија) е стабилна и без позначајни придвижувања. Во април 2010 година таа забележа минимален пораст на годишна основа од 0,1% (0% во претходниот месец), што во најголем дел се должи на забрзувањето на растот на цените на обувките, на образованието и на сообраќајните средства. Сепак, навлегувањето на базичната инфлација во позитивна зона укажува на постепено надминување на негативната динамика, којашто беше присутна од последниот квартал на 2009 година.

Графикон 1
Вкупна и базична инфлација
(годишни стапки, во %)

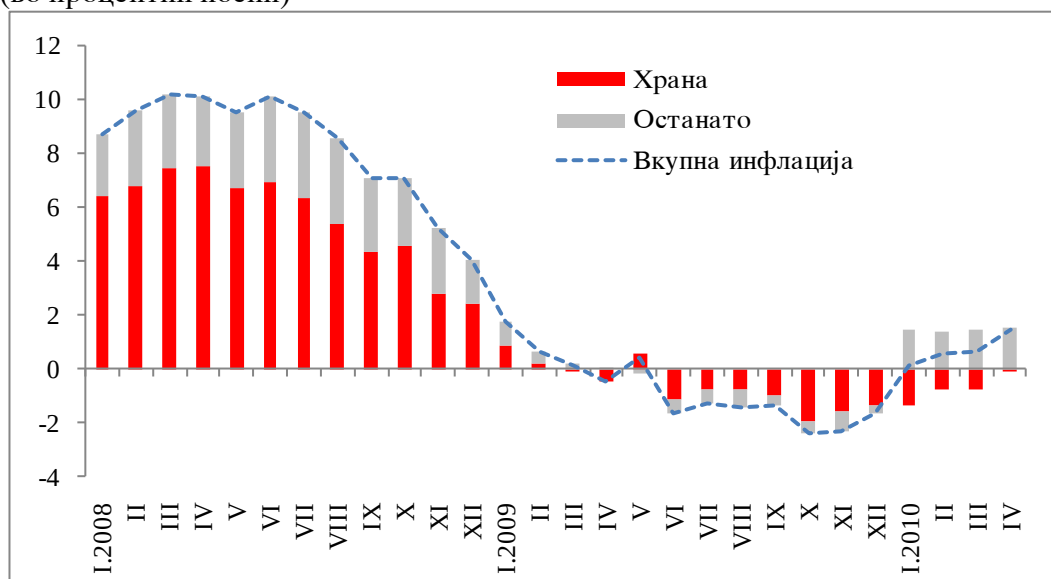
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ.

¹Пресметките се правени според новите пондери. Во јануари 2010 година ДЗС изврши редовно усогласување на пондерите во ценовниот индекс, при што пондерот на категоријата „исхрана“ е намален за 2,0 процентни поена.

Остварената годишна стапка на инфлација во април (1,4%) е повисока во споредба со последните проекции, според кои се очекуваше годишна промена на цените од 0,5%. Отстапувањето се должи на значително помалиот пад на цените на храната од очекуваниот, поради високиот годишен раст на цените на свежиот зеленчук предизвикан од поместувањето на сезоната на овие производи. Во насока на отстапувањето од проекцијата, дополнително влијание имаше и повисокиот годишен раст на цената на суровата нафта од проектираниот. **Проектираната годишна стапка на инфлација за вториот квартал на 2010 година изнесува 0,7%.** Иако годишната стапка на инфлација во април беше над проектираното ниво, не се очекува остварувањата кај годишната инфлација во вториот квартал да отстапуваат значително од просечната проектирана стапка (0,7%), имајќи предвид дека во мај се очекува ниска стапка на инфлација заради високата споредбена основа од претходната година.

Графикон 2

Придонес на цената на храната кон годишната стапка на инфлација
(во процентни поени)

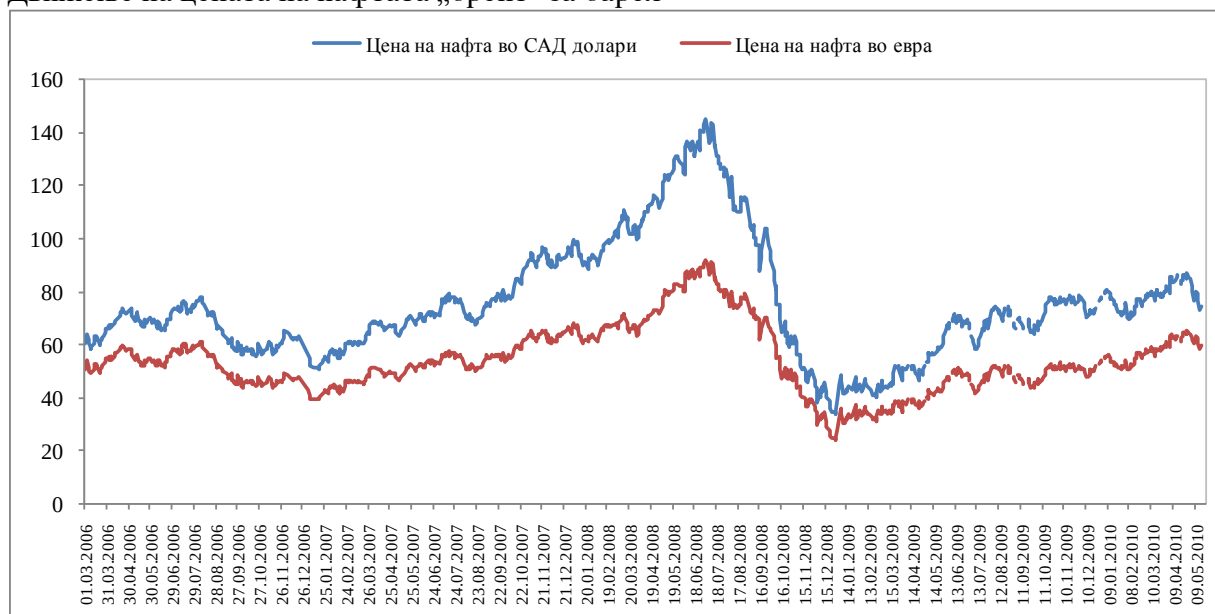
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ.

По месечниот пад во февруари, просечната **цена на нафтата „брент“** постојано се зголемуваше, при што во текот на април 2010 година трендот на раст продолжи со забрзано темпо. Така, просечната цена во април 2010 година изнесуваше 85 САД-долари за барел и во споредба со претходниот месец оствари раст од 7,2%. Значителен раст на цената беше остварен во почетокот на месецот, надминувајќи го нивото од 85 САД-долари за барел, како резултат на зголеменото индустриско производство во САД, Европа и Кина, како и на поволните движења на американскиот пазар на труд. Иако во наредниот период цената на нафтата беше движена од фактори коишто делуваа во насока на нејзино намалување, во последните денови од април, цената на нафтата повторно се зголеми. Оваа промена се должи на информациите за раст на американската економија во првиот квартал на 2010 година, како и загриженоста за можно намалување на понудата заради излевањето на нафта во Мексиканскиот Залив. Така, на 29 април цената на нафтата од типот „брент“ го достигна највисокото ниво во 2010 година (87 САД-долари за барел). Меѓутоа, во почетокот на мај цената на нафтата се стабилизира и се движеше

околу 81 САД-долар за барел (поради јакнењето на вредноста на доларот, како резултат на случувањата во грчката економија и можноста за преносни ефекти во другите европски земји). Така, имајќи предвид дека депрецијацијата на денарот во однос на американскиот долар беше посилен од минималниот пад на цената на нафтата, на 10 мај 2010 година Регулаторната комисија за енергетика донесе одлука за зголемување на рафинериските и на малопродажните цени на нафтените деривати во просек за 0,95% и 0,52%, соодветно. Постепеното намалување на цената на нафтата продолжи и во периодот од 10 до 19 мај, кога таа се сведе на ниво од 76,6 САД-долари за барел, со што е пониска за 8,6% во однос на претходниот двонеделен период (главно поради натамошното јакнење на вредноста на американскиот долар во однос на еврото, неповолните движења во глобалните пазари на капитал, како и повисоките залихи на нафта во САД). Имајќи го предвид поинтензивниот пад на цената на нафтата во споредба со падот на вредноста на денарот во однос на американскиот долар (4,6%), на 25 мај РКЕ донесе одлука за намалување на рафинериските и на малопродажните цени на нафтените деривати (оценката не ги зема предвид промените во цените на нафтените деривати на светскиот пазар).

Графикон 3

Движење на цената на нафтата „брент“ за барел

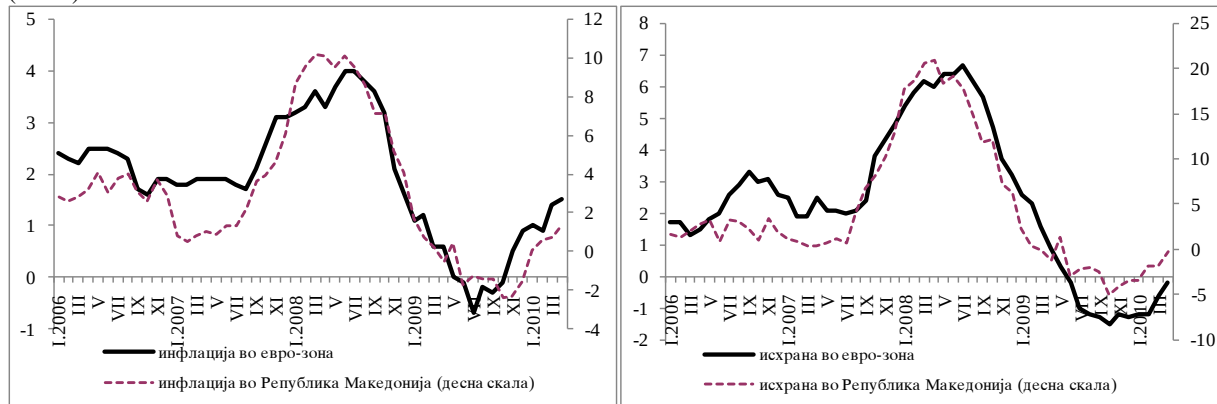

Извор: Управа за информации за енергетиката (The Energy Information Administration) - статистичка агенција на Министерството за енергетика на САД.

Нивото на **потрошувачките цени во евро-зоната** продолжи да се зголемува и во април 2010 година, при што споредено со претходниот месец цените се повисоки за 0,5%, главно заради повисоките цени на облеката и на горивата за транспорт, додека позабележителен пад имаа цените на пакет аранжманите. Годишната стапка на инфлација во евро-зоната во април бележи благо интензивирање и изнесува 1,5% (1,4% во март), движена од базните ефекти на цените на горивата за транспорт (заради ниската цена на суровата нафта во претходната година), од зголемената цена на нафтата за домаќинство, како и од повисоките цени на тутунот. Просечната кумулативна стапка на инфлација во евро-зоната во првите четири месеци на 2010 година изнесува 1,2%.

Графикон 4

Годишни стапки на инфлација и цени на исхрана во евро-зоната и во Македонија (во %)

Извор: Еуростат и ДЗС.

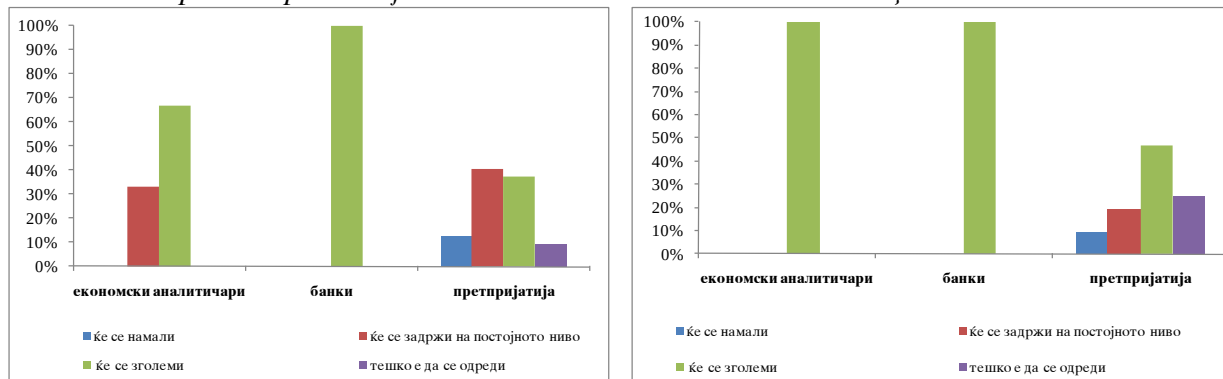
1.1. Анкеџа за инфлацискиџе очекувања

Според Анкетата за инфлациските очекувања спроведена во април 2010 година², најголем дел од испитаниците (49%) очекуваат годишната стапка на инфлација на крајот на **второто тримесечје на 2010 година** да биде повисока од мартовското ниво (0,7%), нешто помал дел (35%) сметаат дека инфлацијата ќе остане непроменета, а 9% очекуваат таа да се намали. Од аспект на очекувањата по одделни групи испитаници, значителен дел (67%) од **аналитичарите** сметаат дека инфлацијата ќе биде повисока, додека преостанатите аналитичари очекуваат таа да се задржи на постојното ниво. Сите анкетирани **банки** сметаат дека инфлацијата ќе се зголеми во текот на вториот квартал. За разлика од банките, најголемиот дел (41%) од **претпријатијата** имаат стабилни инфлациски очекувања, 38% од нив очекуваат зголемување, додека само мал дел (13%) очекуваат намалување на инфлацијата под мартовското ниво. *Очекуваната годишна стапка на инфлација за јуни 2010 година, врз основа на резултатите од анкејата, изнесува 0,9%.*

² Анкетата имаше одзив од 58,9%, односно на анкетата одговорија 43 од 73 испитаници. Гледано по групи испитаници, највисок одзив имаше кај банките (71,4%), потоа кај претпријатијата (60,4%), а најмал кај економските аналитичари (46,2%).

Графикон 5

Распределба на одговорите за инфлациските очекувања по групи испитаници
за вториот тримесечје на 2010

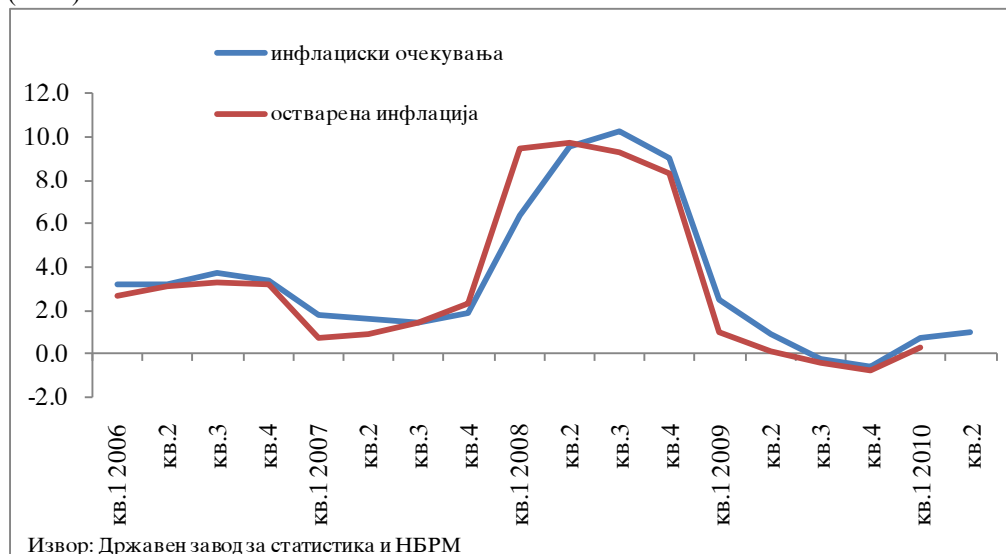

Извор: НБРМ, Анкета за инфлациските очекувања, април 2010.

Што се однесува на **целата 2010 година**, повеќе од половина од испитаниците (60%) очекуваат просечната стапка на инфлација да биде повисока од остварената во периодот јануари-март (0,5%), стабилни инфлациски очекувања имаат 14% од испитаниците, 19% сметаат дека движењето на инфлацијата до крајот на 2010 година тешко може да се процени, додека 7% сметаат дека инфлацијата ќе се намали. Притоа, **аналитичарите** и **банките** очекуваат дека просечната инфлација до крајот на 2010 година ќе се интензивира. Идентични очекувања имаат и приближно половина (47%) од **претпријатијата**, 19% од нив имаат очекувања дека таа ќе биде стабилна, додека 9% очекуваат пониска инфлација. *Економските субјекти очекуваат просечната стапка на инфлација во 2010 година да изнесува околу 1%, што претставува благо интензивирање во однос на очекувањата од претходната анкета (околу 0,7%).*

Графикон 6

Очекувања за просечната стапка на инфлација до крајот на годината и остварена просечна инфлација во тековен квартал (во %)

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

Извор: НБРМ, Анкета за инфлациските очекувања и ДЗС.

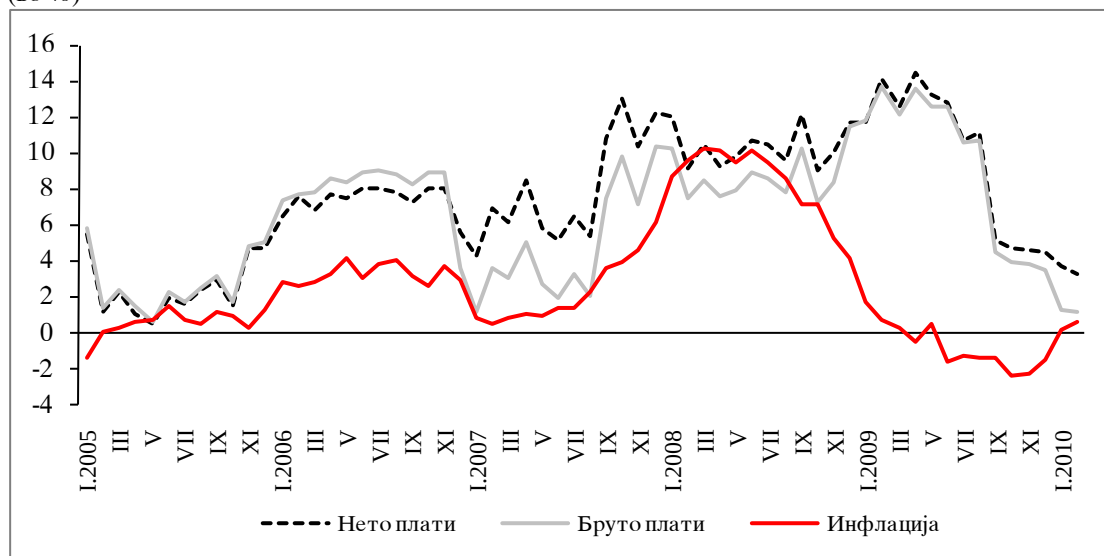
Како најчесто потенцирани фактори коишто влијаат во насока на формирање очекувања кај економските субјекти за повисока инфлација се оцените за натамошно закрепнување на глобалната економија и пораст на светските цени на производите, подобрувањето на состојбата во земјите кои се нашите најголеми трговски партнери, порелаксираната монетарна политика и очекувањата за раздвижување на кредитниот пазар.

2. ПЛАТИ И ВРАБОТЕНОСТ

Во февруари 2010 година просечните **нето и бруто-плати** по вработен забележаа месечен номинален пад од 0,4% и 0,7%, соодветно, што претставува втор последователен пад на платите од почетокот на годината. При месечна инфлација од 0,4%, ова укажува на реално намалување на нето и на бруто-платите од 0,8% и 1,1%. Анализирани по сектори, пад на нето-платите има кај земјоделството (3,6%) и индустријата (1,4%), додека платите во услужниот сектор бележат раст (0,6%). На ниво на гранки, најголемо намалување бележат платите во земјоделството (5,4%), преработувачката индустрија (3,5%), енергетиката (3,3%), градежништвото (2,9%) и здравството (3%), додека значително нагорно поместување бележат платите во телекомуникациите (17,2%). **Во однос на декември 2009 година**, во февруари 2010 година просечната нето и бруто-плата е номинално пониска за 1,2% и 2,8%, соодветно. Ваквите движења кај платите може да се протолкуваат како сигнали на постепено прилагодување на условите на пазарот на работна сила на сè уште ниската економска активност.

Графикон 7

Годишни стапки на раст кај платите* и инфлацијата
(во %)

* За 2009 година, прикажани се коригираните стапки на раст.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ.

На годишна основа, трендот на забавување на растот на нето и на бруто-платите продолжи и во февруари, кога номиналниот раст се сведе на 3,3% и 1,1%, што при годишна инфлација од 0,6% значи реален годишен раст на нето и на бруто-платите од 2,7% и 0,5%, соодветно. Анализирани по одделни гранки, највисок номинален годишен

раст бележат платите во рударството (11,7%), преработувачката индустрија (6,8%) и финансиското посредување (6%). Намалување бележат платите кај хотелите и рестораните (8,6%), земјоделството (1,6%) и градежништвото (1,3%).

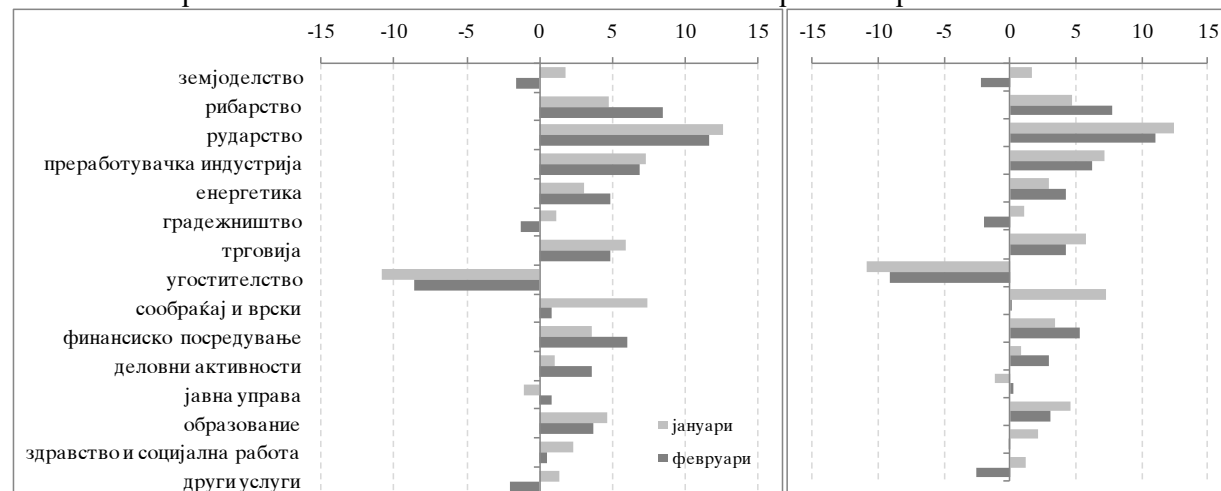
Графикон 8

Просечна нето-плата по сектори

(годишни промени, во %)

номинална промена

реална промена

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ

3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Обемот на индустриското производство во март 2010 година беше за 12% повисок во однос на претходниот месец. Голем дел од порастот, сепак, се должи на вообичаениот сезонски фактор во март, кога индустријата вообичаено има повисок обем на производство во однос на февруари³. Следствено, според сезонски прилагодените податоци, порастот на индустриското производство во март, во однос на февруари, изнесува високи 5,8%, со што е прекинат трендот на намалување на обемот на производство од претходните два месеца. Пораст на производството се забележува кај 20 од вкупно 24 дејности (76% од индексот), при што највисок придонес имаат најголемите *преработувачки* дејности - производството на храна, на основни метали, на облека и на неметални минерали. Во исто време, најголем пад во март се забележува кај производството на нафтени деривати⁴.

Споредено со истиот период од претходната година, индустриското производство во март 2010 година повторно бележи голем пад од 11,2%. Падот најмногу се должи на помалиот обем на производство на нафтени деривати (заради веќе спомнатиот ремонт), кај печатењето (заради изборите од претходната година), како и кај неметалните минерали и металните производи. Истовремено, позитивни остварувања во март имаат најголемите индустриски дејности - производството на храна, на основни метали, на облека, како и енергетиката. Свкупно, годишен пад во март се забележува кај 13 од

³ Сезонскиот ефект во март, во однос на февруари, во последните осум години изнесува во просек 7,9%, додека во 2010 година е малку понизок и изнесува 5,9%.

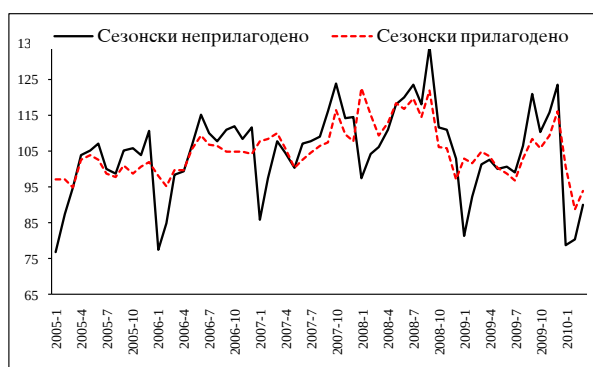
⁴ Заради редовниот ремонт кај единственото претпријатие од оваа дејност.

вкупно 24 дејности (38% од индексот). Кумулативниот пад на индустријата во првите три месеци на 2010 година изнесува 9,4%.

Според оценките на раководителите од преработувачката индустрија⁵, сè уште нема подобрување на состојбата во индустријата. Така, деловната состојба и обемот на производство во март биле дополнително влошени во однос на претходните месеци, додека мало подобрување се забележува кај процентот на искористување на капацитетите (55,5%), којшто е на највисоко ниво во последните седум месеци, слично како и очекувањата за идното производство, коишто веќе четири месеци по ред бележат пораст.

Графикон 9

Индекс на индустриско производство
(месечни нивоа, 2005=100)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Графикон 10

Оценки на раководителите од
преработувачката индустрија
(биланси на одговори и проценти)

Извор: Државен завод за статистика

Кај останатите сектори од економијата, во февруари 2010 година се забележува подобрување кај трговијата и кај телекомуникациите, а влошување кај градежништвото. Прометот во трговијата во февруари има месечен раст од 4,9% (2,7% според сезонски прилагодените податоци). Со тоа, во шест од последните седум месеци се забележуваат позитивни стапки на месечни промени (според сезонски прилагодените податоци), што укажува на постепено закрепнување на оваа дејност. Подобрената состојба се забележува и од годишните стапки, според кои трговијата во февруари има раст од 5,8%. Исклучително висок месечен раст во февруари се забележува кај телекомуникациите, од 6,9% според сезонски неприлагодените податоци, и 17,8% според сезонски прилагодените податоци, што всушност претставува највисока стапка на месечен раст во периодот за кој се располага со податоци. Согласно со ова, висок раст во февруари се забележува и на годишна основа, од 27,9%, што е највисока стапка во последните десет години. За разлика од овие две дејности, месечниот раст кај градежништвото во февруари од 12,5% не укажува на подобрување на состојбата, туку се должи целосно на вообичаениот сезонски фактор, при што според сезонски прилагодените податоци, градежништвото во февруари всушност има месечен пад од 10,9%. Со тоа, градежништвото веќе третпат во последните четири месеци има негативна месечна стапка, што укажува на извесно влошување на состојбата кај оваа дејност. Влошувањето на состојбата е видливо и од годишната стапка на раст во февруари, која изнесува -17,8%.

⁵ Од Анкетата за деловните тенденции во преработувачката индустрија на ДЗС од март 2010 година.

Графикон 11

Годишни стапки на раст кај одделни сектори од економијата
(во проценти)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Влошувањето на состојбата во градежништвото од последните неколку месеци се совпаѓаше со промената на издадените одобренја за градење во изминатиот период. Со тоа, имајќи го предвид порастот на вредноста на издадените одобренја во март од 31,4%, на годишна основа, постои веројатност и за заживување на градежната активност во следниот период. Притоа, растот најмногу се должи на поголемата вредност на одобренјата за реконструкција (од 11 пати) и на растот кај нискоградбата (27,6%), при пад кај високоградбата (17,1%).

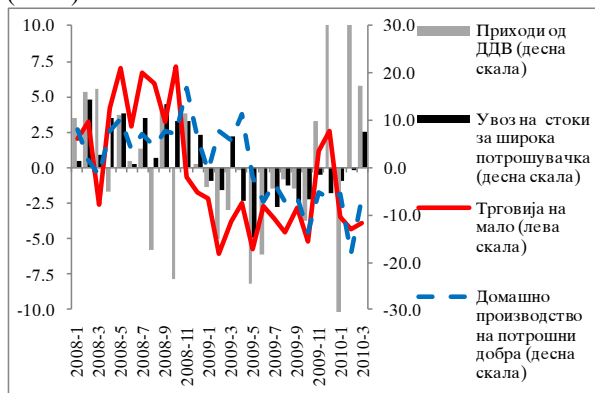
Расположливите податоци за индикативните категории не даваат сигнали за заживување на личната потрошувачка во првиот квартал на 2010 година. Трговијата на мало во првите два месеца има реален годишен пад од 3,9%, што претставува влошување во однос на претходниот квартал, кога падот изнесуваше 0,6%. Влошување во првиот квартал има и кај домашното производство на стоки за потрошувачка (реален пад од 10,4%, при пад од 8,3% во претходниот квартал), а единствено подобрување има кај увозот на стоки за широка потрошувачка, коишто имаат реален раст од 2,1%, за првпат во последните пет квартали. Во првиот квартал се очекува влошување на инвестициската активност врз основа на големиот реален пад кај домашното производство и увозот на инвестициски добра, од 34% и 36%, соодветно (за споредба, во претходниот квартал, стапките на пад изнесуваа 6,8% и 20%, соодветно), при стагнација кај градежништвото во првите два месеца од 2010 година. Оценката за јавната потрошувачка во првиот квартал

покажува реален годишен раст од 1,5%. Позитивен придонес на нето-извозот кон растот на БДП може да се очекува и во првото тримесечје, со оглед на растот на извозот во првиот квартал (номинално од 15,9%) и падот на увозот (номинално од 9,6%).

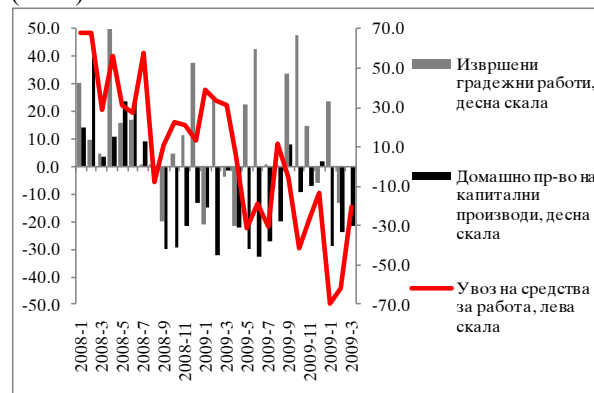
Графикон 12

Движења на индикативните категории за расходните компоненти на БДП

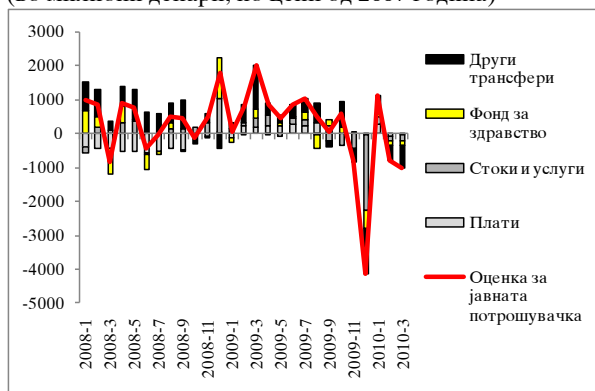
Лична потрошувачка, годишни реални промени (во %)

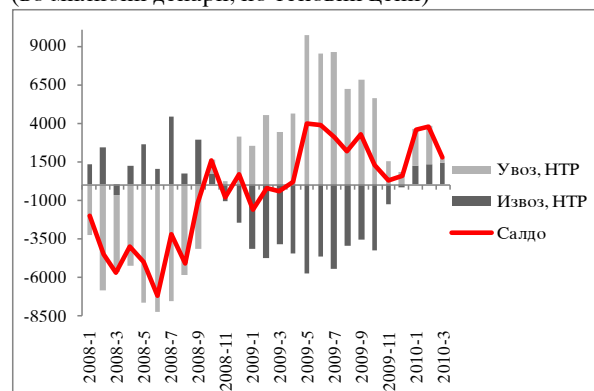
Бруто-инвестиции, годишни реални промени (во %)

Расходи од буџетот, годишни реални промени (во милиони денари, по цени од 2007 година)

Нето-извоз, годишни номинални промени (во милиони денари, по тековни цени)

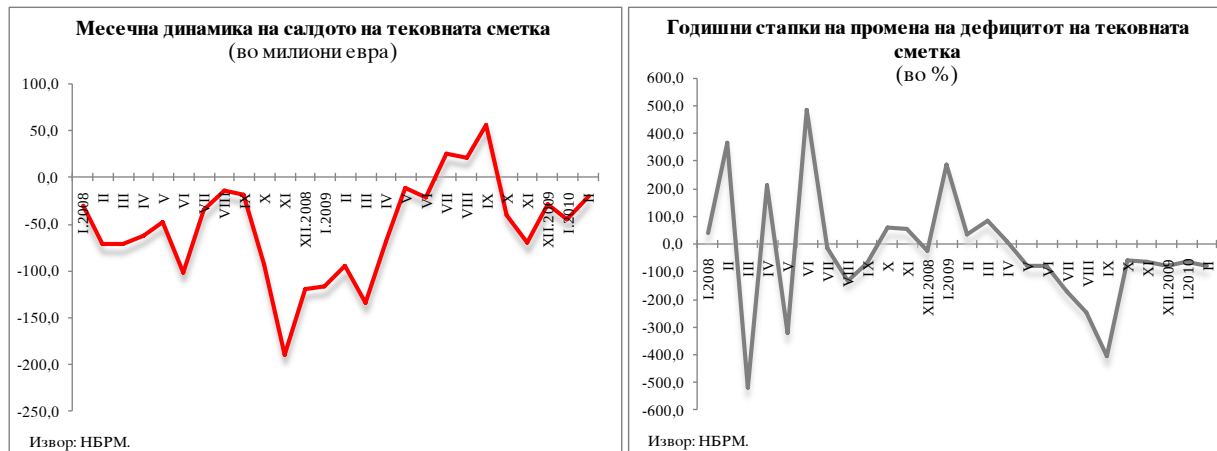
Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРМ.

4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА

Согласно со најновите податоци, во февруари 2010 година дефицитот во тековната сметка изнесуваше 20,1 милион евра и забележа месечно намалување, коешто речиси во целост се должи на намалените нето-одливи на доход. На годишна основа, дефицитот во тековната сметка е намален за 78,9%, или за 1,1 п.п. од БДП. Подобрувањето на негативното салдо во тековната сметка во поголем дел произлегува од стеснувањето на трговскиот дефицит (за 0,9 п.п. од БДП) и во помал дел од зголемениот суфицит кај тековните трансфери (за 0,3 п.п. од БДП).

Графикон 13

Тековна сметка на билансот на плаќања

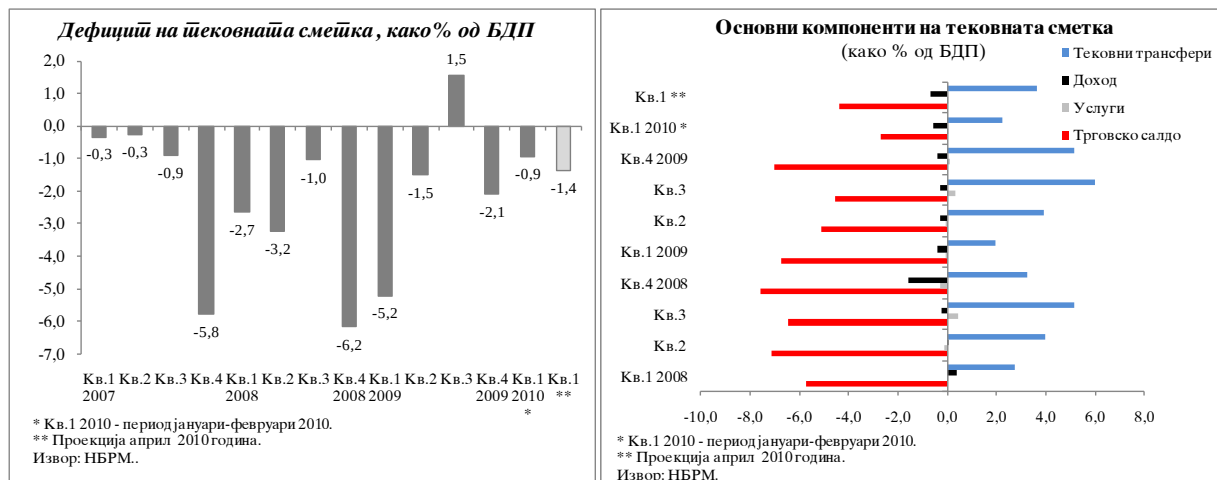

Во рамки на капиталната и финансиска сметка, во февруари 2010 година беа остварени нето-приливи во износ од 19,2 милиона евра, во најголем дел кај категоријата „валути и депозити“ (главно заради повлечените девизни средства на банките од странство) и кај останати инвестиции. Од друга страна, нето-одливи во износ од 23,3 милиони евра беа реализирани кај странските директни инвестиции, како резултат на зголемените побарувања на домашните директни инвеститори кон странство (кон фирмите-мајки). На годишна основа, капиталните приливи беа значително пониски (за 92,3%), заради нето-одливите кај директните инвестиции, што е спротивно на остварените нето-приливи кај оваа финансирачка категорија во февруари 2009 година.

Кумулативниот дефицит во тековната сметка во првите два месеца на 2010 година изнесуваше 64,3 милиони евра, или 0,9% од БДП, што споредено со истиот период од 2009 година претставува значајно намалување за 2,3 п.п. од БДП. Еден од основните фактори за стеснувањето на негативниот јаз на тековната сметка е трговскиот дефицит, којшто се намали за 1,8 п.п. од БДП на годишна основа, додека нето-приливите врз основа на приватните трансфери забележаа годишен раст од 0,7 п.п. од БДП. Поволните движења кај приватните трансфери продолжија и во наредниот период. Последните расположливи податоци за менувачкиот пазар за март и април 2010 година укажаа на реализиран нето-откуп на девизи во износ од 74 милиони евра и 91 милион евра, соодветно (наспроти нето-продажбата од 0,7 милиони евра и нето-откупот од 46,3 милиони евра во истите месеци од претходната година, соодветно). Реализираниот нето-откуп од менувачкото работење во април изнесува 46,1% од проектираниот износ за вториот квартал според априлската проекција, што укажува на можност за надминување на проектираниот износ на приватните трансфери.

Графикон 14

Тековна сметка на биланс на плаќања и компоненти

Во периодот јануари-февруари 2010 година, нето-приливите во капиталната и финансиска сметка изнесуваа 60,8 милиони евра, или 0,9% од БДП и целосно го покрија дефицитот на тековната сметка. Најголемиот дел од нето-приливите се однесува на нето-приливите кај валутите и депозитите (повлекување на девизните средства на деловните банки од странство) и кај останати инвестиции, додека мал сегмент им припаѓа на директните инвестиции. Во рамки на задолжувањето беа остварени мали нето-одливи, во услови на нето-отплати на долгорочни заеми од страна на приватниот сектор и нето-повлекувања на краткорочни кредити. Сепак, споредено со истиот период од 2009 година, капиталните приливи беа пониски за 11,9%. Со тоа, се потенцира сè уште присутниот висок степен на воздржаност на странските економски субјекти за инвестирање во други земји, имајќи предвид дека во истиот период од 2009 година веќе постоеше намалена склоност за инвестирање.

Остварувањата во тековната сметка во првите два месеца од 2010 година соодветствуваат со проектираниот дефицит за првиот квартал од годината, согласно со Проекцијата на билансот на плаќања од април 2010 година. **Соодветни на априлската проекција се и тековите преку капиталната и финансиската сметка, иако нивната структура се разликува од очекувањата.** Помали отстапувања има кај салдата на доходот и услугите, односно беше оценет помал дефицит кај доходот, а се реализира поголем, додека беше оценет повисок суфицит кај услугите, а се реализира помал суфицит. Овие отстапувања не претставуваат голем ризик за реализирање на проектираниот квартален износ, бидејќи во проекцијата веќе се внесени остварените движења (заклучно со март) за најголемите категории на тековната сметка.

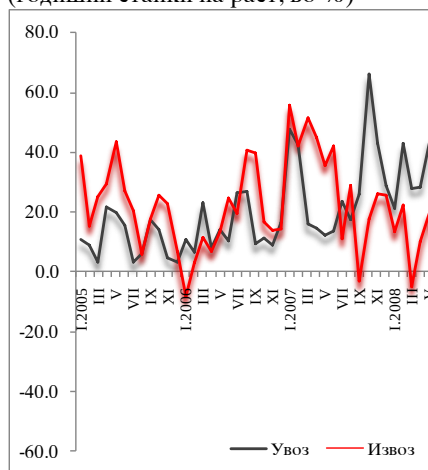
Остварувањата кај капиталната и финансиска сметка соодветствуваат на априлската проекција, но структурата се разликува. Поголеми позитивни отстапувања се регистрирани кај трговските кредити, односно остварени се мали нето-приливи наспроти планираните повисоки нето-одливи. Нето-приливи се забележани и кај останатите инвестиции и нето-задолжувањето на краток рок, наспроти очекувањата за нивна непроменетост (промена од нула). Поголеми негативни отстапувања се јавуваат кај нето-задолжувањето во странство, каде што има понизок износ на повлечени средства од очекуваниот, при истовремено поголеми отплати од планираните кај кредитите на долг рок. Пониски од очекуваните нето-приливи се остварени и кај директните инвестиции,

главно како резултат на дадените домашни кредити на директните инвеститори кон странство во февруари 2010 година.

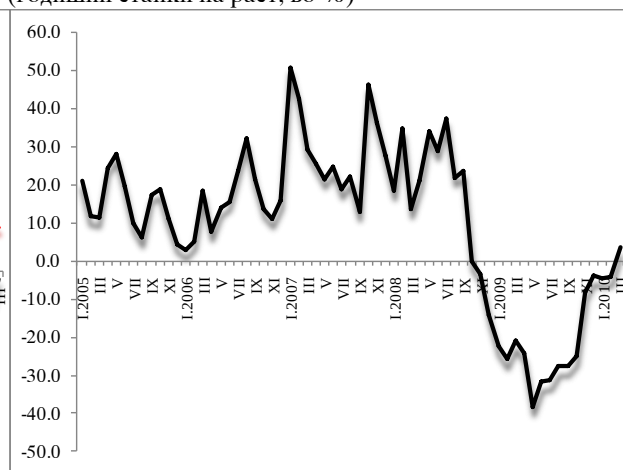
Согласно со најновите податоци од надворешнотрговска размена, во март 2010 година, за првпат по седумнаесет месеци намалување, вкупната размена на стоки забележа раст од 3,4% на годишна основа (два месеца по ред се забележува и месечен раст). Позитивната годишна промена се должи на закрепнувањето на извозот, во услови на сè уште ниско ниво на увоз и негово намалување на годишна основа. Стапката на покриеност на увозот со извоз изнесуваше 56,1%, што претставува годишно подобрување за 8,3 процентни поени.

Графикон 15

Извоз и увоз на стоки
(годишни стапки на раст, во %)

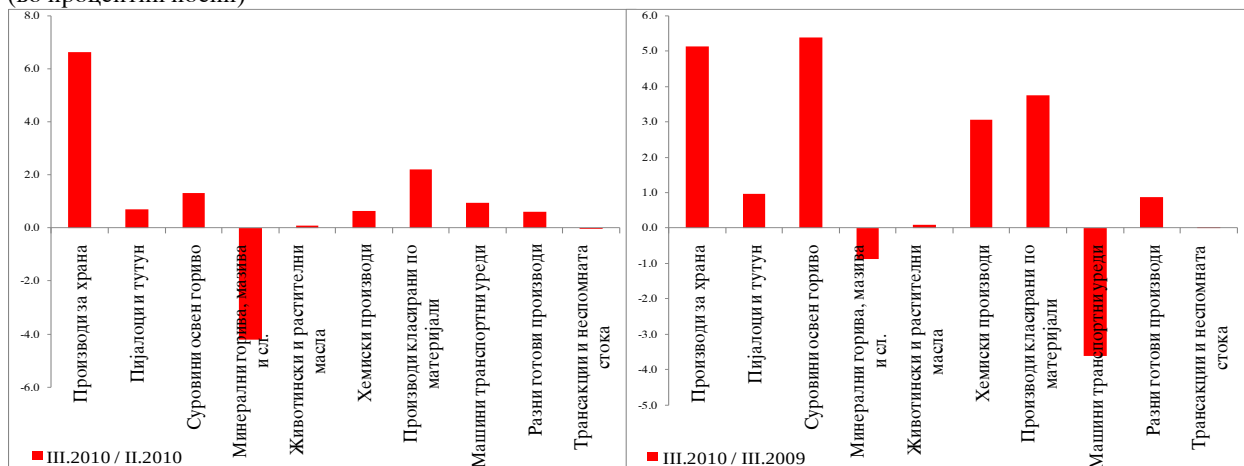
Вкупна вредност на размената на стоки
(годишни стапки на раст, во %)

Извозот на стоки во март 2010 година изнесуваше 172,5 милиони евра и втор месец по ред бележи месечен раст (од 8,9%). Повисокиот извоз во споредба со февруари се должи на зголемениот извоз на храна (месо и преработки од месо, овошје и зеленчук), метална руда и метални отпадоци и облека. Од друга страна, позначаен месечен пад е забележан кај извозот на нафта и производи од нафта, заради ремонт на нафтената рафинерија. Што се однесува на годишната динамика, извозот продолжи да расте со високи стапки (од 14,8%) и во март, коишто во голем дел се објаснуваат со ниската споредбена основа. Најголем придонес за годишниот раст имаше зголемениот извоз на метална руда и метални отпадоци, железо и челик и на месо и преработки од месо, каде што повисоките извозни цени имаа поголемо влијание од благиот раст на обемот на извоз на овие стоки.

Графикон 16

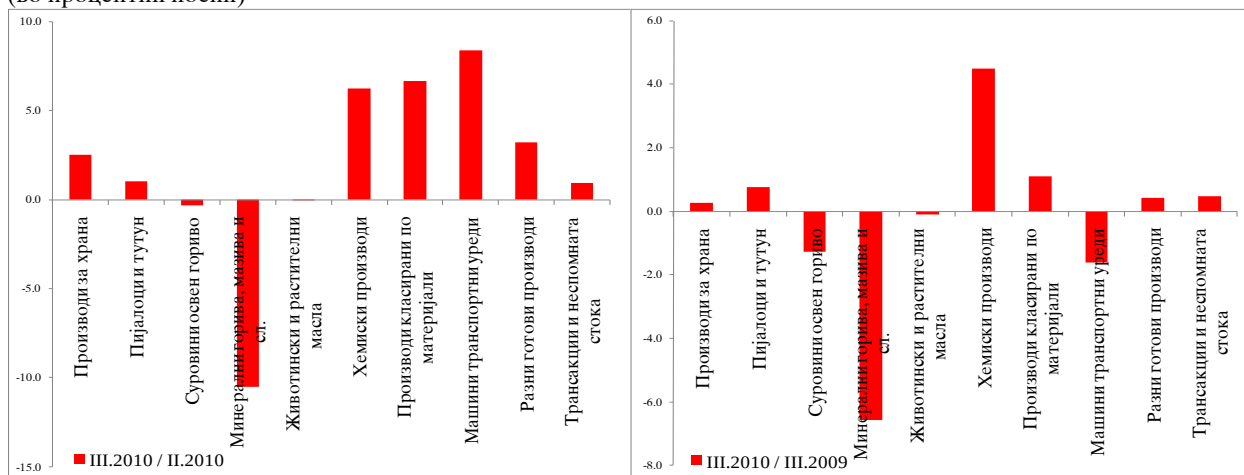
Придонес на одделни категории во месечната и годишната промена на извозот на стоки (во процентни поени)

Увозот на стоки во март изнесуваше 307,4 милион евра и исто како и извозот веќе втор месец по ред забележа месечен раст (од 18,2%). Најголем дел од растот се должи на повисокиот увоз на неоргански - хемиски производи, железо и челик, друмски возила, текстил и предива, додека увозот на нафта и нафтени деривати беше намален, заради пониската увезена количина. Сепак, на годишна основа, увозот сè уште бележи негативни стапки на раст. Така, во споредба со март 2009 година увозот е понизок за 2,1%, што во најголем дел се објаснува со понискиот увоз на енергентите. Годишниот пад на увозот на нафтата и производи од нафтата, во услови на раст на увозната цена е резултат на намалениот обем на увозот, додека понискиот увоз на електричната енергија е комбинирани ефект од падот на обемот и увозната цена. Од друга страна, позначителен годишен раст има кај увозот на неоргански хемиски производи, железо и челик, природен и индустриски гас и кај друмските возила.

Графикон 17

Придонес на одделни категории во месечната и годишната промена на увозот на стоки (во процентни поени)

Во услови на побрз месечен раст на увозот од извозот, трговскиот дефицит во март се прошири за 33,2 милиона евра на месечна основа. Проширувањето произлезе од

зголемениот дефицит во размената на машини и транспортни уреди, хемиски производи, но и од намалениот суфицит во размената на железо и челик. На годишна основа, веќе дванаесет месеци по ред се забележува тренд на стеснување на трговскиот дефицит. Така, и во март, дефицитот во размената на стоки беше понизок за 28,8 милиони евра на годишна основа, што се должи во најголема мера на понискиот дефицит во размената на нафта и нафтени деривати и електрична енергија, но и на зголемениот суфицит во размената на метална руда и метални отпадоци.

Во согласност со остварувањата кај извозот и увозот во првите три месеци на 2010 година, кумулативниот дефицит во трговската размена на стоки достигна 332,1 милион евра, што претставува стеснување од 34,0% и од 30,9% на квартална и годишна основа. Најголем придонес за стеснувањето на квартална основа имаше понискиот дефицит во размената на машини и транспортни уреди (заради високата споредбена основа од претходниот квартал кога беше забележан висок увоз на овие производи), потоа на нафта и нафтени производи и на текстил и предива. Во иста насока делуваше и зголемениот суфицит во размената на метална руда и метални отпадоци. Од аспект на годишната динамика, веќе четири последователни тримесечја трговскиот дефицит бележи стеснување. Овој тренд продолжи и во првото тримесечје од 2010 година и покрај изедначувањето на споредбената основа. Ова се објаснува со понатамошното ниско ниво на увоз, односно со дополнителниот пад на увозот и во првите три месеци од 2010 година (за 9,6% на годишна основа). За разлика од увозот, извозот во првото тримесечје на годината забележа годишно зголемување (од 15,9%), што е првата позитивна годишна промена по пет последователни квартали на намалување. Анализирани од аспект на салдата, стеснување на трговскиот дефицит претставува комбиниран ефект од стеснетите дефицити во размената на машини и транспортни уреди и на енергенти и проширените суфицити во размената со метална руда и метални отпадоци и железо и челик.

Анализата на размената на Република Македонија (РМ) според трговски партнери за првиот квартал на 2010 година укажува на значително подобрена размена со Европската унија (ЕУ). Дефицитот во размената на стоки со ЕУ е стеснет за 80 милиони евра на годишна основа, односно од вкупно 27 членки на ЕУ, РМ оствари суфицит со осум земји-членки. Во услови на значително заживување на извозот беше вратена позицијата на нето-извозник со Бугарија, а со Германија и Белгија дојде до значително проширување на позитивното салдо.

Табела 1

Салда на одделни категории во размената на стоки според трговските партнери

САЛДА	Кв.1 2009	Кв.1 2010	Кв.1 2010/Кв.1 2009	
во милиони евра			промена (%)	придонеси (%)
Вкупно	-480	-332	-30.9	100.0
Европска Унија	-197	-118	-40.2	53.3
Германија	3	13	5 пати	6.8
Грција	-20	-18	-8.2	1.1
Словенија	-28	-21	-26.0	5.0
Бруџарија	-15	11		18.0
Белџија	1	13	11 пати	8.1
Останати развиени земји*	-52	-37.6	-27.4	9.6
ЕФТА	-38	-12	-67.0	17.0
Западен Балкан	48	43	-10.5	-3.4
Земји во развој**	-235	-200	-15.1	23.9
Неразвиени земји	-7	-7	9.6	-0.4

* САД, Јапонија, останати развиени земји

** Русија, Украина, Турција, останати земји во развој

Поволните движења кај цените на металите, продолжија и во април 2010 година, претставуваат позитивен стимул за домашниот металопреработувачки сектор, којшто е ориентиран кон извоз. Цените на бакарот, челикот и на никелот на светските берзи во април забележаа месечен раст од 3,8%, 9,7% и 15,8%, соодветно.

5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ⁶

Во април 2010 година, **примарните пари**⁷ забележаа годишен раст од 23,2% (19,8% во март 2010 година) при истовремен раст на двете компоненти. Така, вкупните ликвидни средства на банките во април на годишна основа се зголемија за 41,3% (33,7% во претходниот месец), додека годишниот раст на готовите пари во оптек⁸ изнесуваше 3,1% (наспроти 4,2% во март). На месечна основа, примарните пари се повисоки за 2,9%, што во целост се должи на повисокото ниво на вкупните ликвидни средства на банките (за 5,2%), при регистрирано умерено намалување на побарувачката на готови пари од 0,4% на месечна основа. Од аспект на билансот на НБРМ, главен фактор што влијаеше во насока на пораст на примарните пари во април е нето девизната актива на НБРМ, којашто на месечна основа беше повисока за 2.320 милиони денари. Во нејзини рамки, пораст на месечна основа остварија девизните депозити на државата (од 1.200 милиони

⁶ Анализата на монетарните и кредитните агрегати се базира врз податоците од новата Методологијата за изготвување стандардни форми на монетарните биланси и прегледи и новиот сметковен план (што стапи во сила од 01.01.2009 година).

⁷ Вклучува готови пари во оптек (вклучително и готовината во благајна на банките), задолжителна резерва во денари и во девизи и вишокот на ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари). Без девизната задолжителна резерва, примарните пари во април 2010 година на годишна основа се повисоки за 27%.

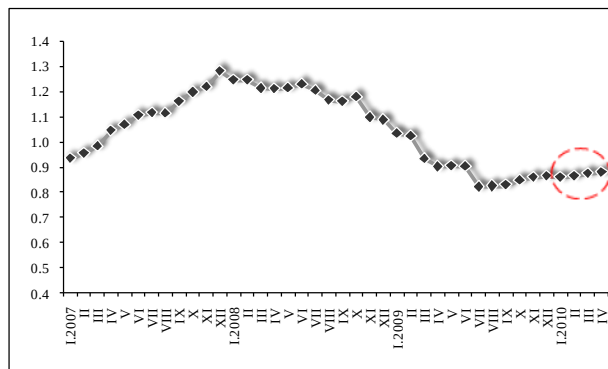
⁸ Вклучува и готовина во благајна на банките.

денари), додека девизните трансакции на НБРМ беа во насока на намалување на нето девизната актива со оглед на реализираната мала нето-продажба на девизи на девизниот пазар од страна на НБРМ. Придонес во насока на пораст на примарните пари имаше и нето-позицијата на државата кај НБРМ согласно со реализираниот пад на денарските депозити на државата кај НБРМ од 1.821 милион денари на месечна основа. Монетарните инструменти во април делуваа во насока на намалување на примарните пари (за 246 милиони денари), а во иста насока беше и промената кај категоријата „останати ставки, нето“.

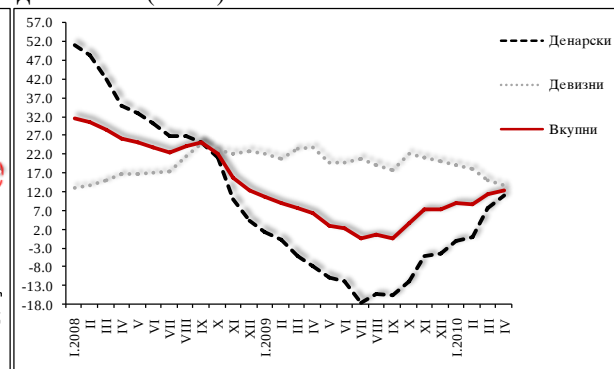
Споредбата со крајот на претходната година покажува намалување на примарните пари, во услови кога ефектот од нето-позицијата на државата кај НБРМ и нето девизната актива на НБРМ во насока на пораст на примарните пари, во најголема мерка беше неутрализиран преку монетарните инструменти на НБРМ, како и преку категоријата „останати ставки, нето“.

Графикон 18

Сооднос денарски - девизни депозити

Годишни стапки на раст на вкупните депозити (во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во април 2010 година, **вкупниот депозитен потенцијал на банките (со вклучени депозитни пари)**⁹ повторно забележа раст на месечна основа од 3.849 милиони денари, или за 2%, наспроти 2.664 милиони денари (или 1,4%), колку што изнесуваше месечниот пораст во март 2010 година. Месечната промена на вкупните депозити во април речиси подеднакво беше распределена кај депозитите во домашна и депозитите во странска валута, при што месечните стапки на раст на денарските и на девизните депозити изнесуваа 2,3% и 1,8%, соодветно. Анализата на секторската структура покажува месечен пораст на депозитите на домаќинствата¹⁰ (со вклучени депозитни пари) од 1.405 милиони денари, или за 1,1%, што и покрај реализираната исплата на редовната рата од обврзницата за старото девизно штедење претставува забавување во однос на претходниот месец, кога беше остварен месечен пораст на вкупните депозити на домаќинствата од 2.182 милиона денари (или за 1,7%). Новото штедење на домаќинствата во април во целост се однесуваше на депозити во домашна валута (месечен пораст на денарските депозити од 3,1%), додека девизните депозити забележаа минимално намалување од 0,1%. Депозитите на корпоративниот сектор, по неколкумесечното континуирано намалување или стагнација на месечна основа, во април забележаа висок месечен пораст од 2.575 милиони денари или за 5,1%. Притоа, 93,6% од порастот на

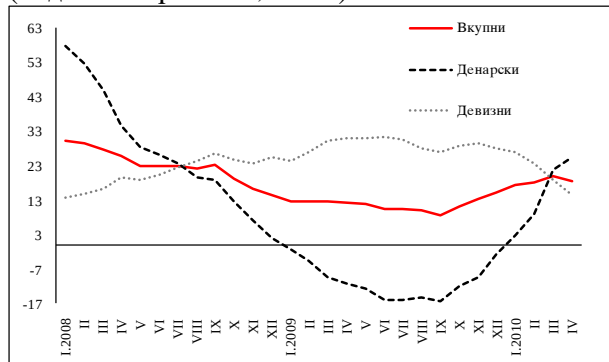
⁹ Почнувајќи од јануари 2009 година, депозитите вклучуваат и пресметана камата.

¹⁰ Се однесува на физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд.

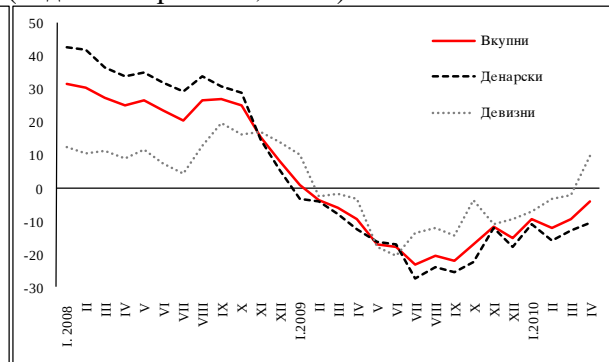
вкупните депозити на корпоративниот сектор во април се должи на повисокото ниво на депозити на претпријатијата од приватниот сектор.

Графикон 19

Депозити на домаќинствата
(годишна промена, во %)

Депозити на претпријатијата
(годишна промена, во %)

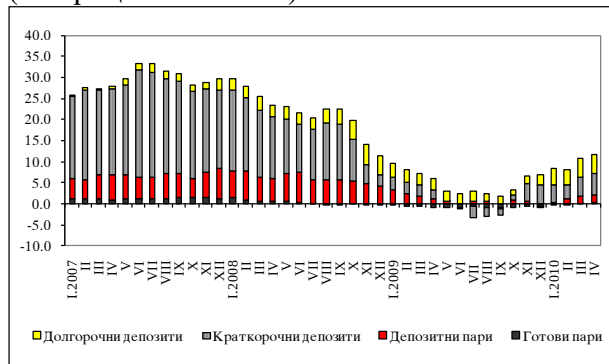
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во април 2010 година, **годишната стапка на раст на вкупните депозити кај банките** продолжи да забрзува, достигнувајќи ниво од 12,3%, наспроти 11,4% во претходниот месец. Денарските депозити на годишна основа беа повисоки за 10,9% (7,7% во март), додека стапката на раст на девизните депозити продолжи да забавува до 13,6% во април (14,8% во претходниот месец). Од аспект на секторската структура, депозитите на домаќинствата во април остварија годишна стапка на раст од 18,5% (19,9% во претходниот месец), при регистриран пораст на денарските и на девизните депозити од 25,4% и 14,7%, соодветно. Депозитите на претпријатијата (приватни и јавни)¹¹ на годишна основа се пониски за 3,9%, наспроти 9,4% колку што изнесуваше годишниот пад во март 2010 година.

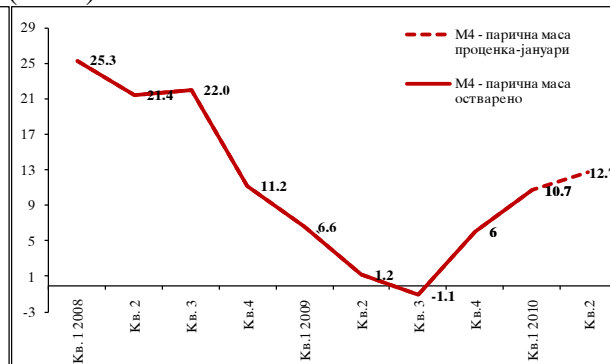
Графикон 20

Парична маса М4

Придонес во годишниот пораст
(во процентни поени)

Годишни стапки на раст
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

¹¹ Депозитите на претпријатијата од приватниот сектор на годишна основа се повисоки за 0,1%.

Годишната стапка на раст на **најшироката парична маса M4¹²** во април 2010 година изнесуваше 11,7%, наспроти 10,7% во март. До крајот на кварталот, доколку поволните тенденции кај депозитната база на банките продолжат со динамиката карактеристична за март и април 2010 година, постои можност од остварување повисока годишна стапка на најшироката парична маса во однос на априлската проекција (од 12,7% во јуни 2010 година). Споредено со крајот на 2009 година, најшироката парична маса во април 2010 година е повисока за 3,7%

6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ

Во април 2010 година, **вкупните кредити на банките кај приватниот сектор** се зголемија за 1.940 милиони денари, или за 1,1% на месечна основа, што укажува на натамошно умерено заживување на кредитниот пазар (месечната стапка на кредитен раст во март изнесуваше 0,6%). Притоа, главен двигател на порастот беа девизните кредити, коишто пораснаа за 1.090 милиони денари, или 2,7% (1,2% претходниот месец). Зголемениот придонес на девизните кредити (56,2% наспроти 44,2% во март) произлегува од двојно поголемиот износ на новопласирани средства на банките во оваа форма на кредитирање во однос на кредитирањето во денари.

Од аспект на поделните сектори, новото кредитирањето во април во најголем дел (73,2% или 1.420 милион денари) беше насочено кон корпоративниот сектор (месечен раст од 1,3%¹³, наспроти 0,7% во март). Во периодот декември 2009 - април 2010 година, на кумулативна основа, кај корпоративниот сектор беа пласирани околу 3.846 милиони денари. Од друга страна, заживувањето на сегментот домаќинства сè уште е слабо. Така, кредитите на домаќинствата, како и во претходниот месец, растеа со умерена стапка на раст од 0,7%, односно се зголемија за 517 милиони денари. Од аспект на одделните видови кредити на домаќинствата, позитивни поместувања се забележуваат речиси кај сите типови кредити. Така, станбените кредити, по осуммесечниот период на негативни месечни промени, во март и април пораснаа за 0,9% и 1,2%, соодветно, и заедно со потрошувачките кредити (раст од 1,1%) беа главниот двигател на месечниот кредитен пораст во овој сегмент во април 2010 година. Ваквите позитивни движења може да се поврзат со зголемената доверба на потрошувачите, подобрените изгледи за пазарот на станбена изградба и потребата за трошење на трајни добра¹⁴. Кај автомобилските кредити и кредитните картички се забележува ублажување на месечниот пад, додека кај сомнителните и спорните побарувања растот изнесува 1,1%, скоро на исто ниво како и во претходниот месец.

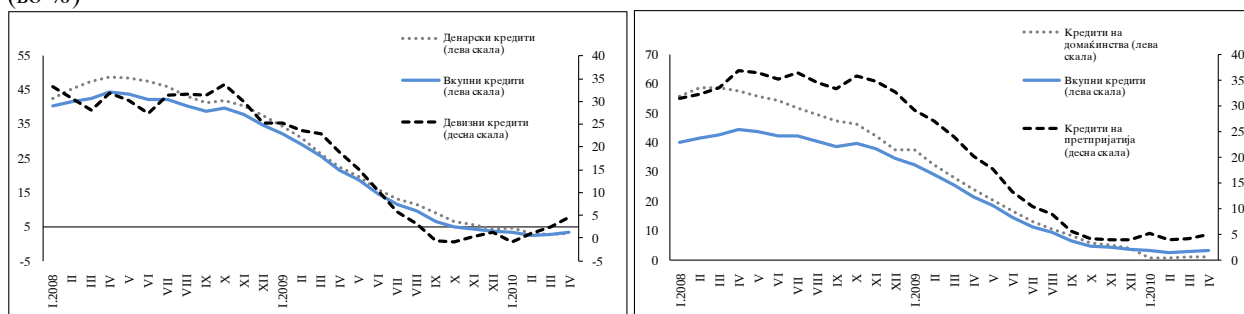
¹² Анализата се однесува на паричната маса M4 со вклучена пресметана камата.

¹³ Во април беше повлечена третата транша од кредитната линија од ЕИБ во износ од 11,4 милиони евра. Овие средства се наменети за поддршка на 47 проекти со пресметковна вредност од 35 милиони евра, при што 75% од кредитните средства се наменети за инвестициски кредити, додека 15% за кредити за трајни обртни средства (Извор: Македонска банка за поддршка на развојот, www.mbdp.com.mk)

¹⁴ Во последните две анкети за кредитна активност коишто го опфаќаат периодот септември 2009 - март 2010 година, довербата на потрошувачите како фактор за зголемена кредитна побарувачка сè повеќе добива на значење, а во последната анкета и зголеменото трошење на трајни добра и подобрените перспективи на пазарот на станбена изградба почнуваат да делуваат во оваа насока.

Графикон 21

Годишни стапки на раст на кредитите на приватниот сектор според валутна и секторска структура
(во %)

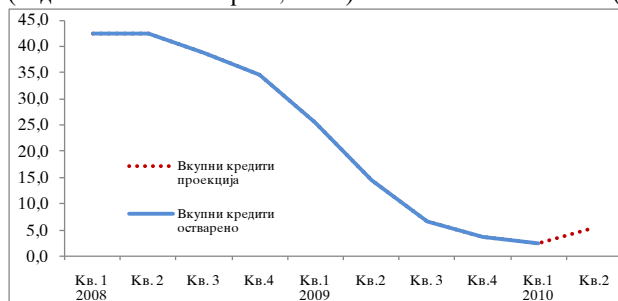
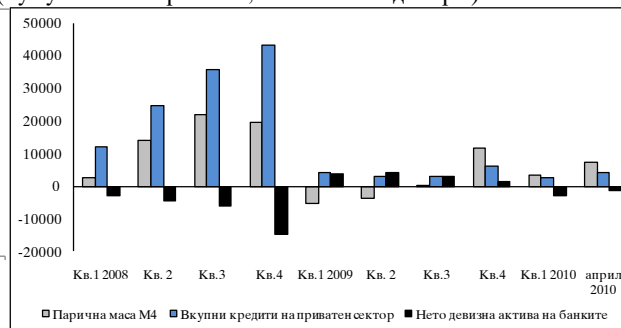
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Годишната динамика на кредитен раст укажува на поинтензивно кредитирање во април споредено со претходните два месеца. Имено, по остварените стапки на годишен раст од 2,4% и 2,5% во февруари и март, соодветно, во април 2010 година годишната стапка на раст на вкупните кредити изнесуваше 3,3%. Од аспект на валутната структура, денарската компонента и понатаму е доминантен двигател на годишниот кредитен раст (со придонес од 69,2%). Сепак, придонесот на денарското кредитирање се намалува почнувајќи од февруари 2010 година, како резултат на поинтензивното кредитирање во девизи, чијашто стапка на раст во април се зголеми на 4,6% (наспроти 1,1% и 2,4% во февруари и март). Кредитните текови од аспект на поделните сектори останаа конзистентни со движења од претходните месеци во поглед на одделниот придонес во порастот на вкупните кредити. Така, банките и понатаму доминантно ги кредитираат претпријатијата (со придонес од 87,7%) чијашто стапка на кредитен раст изнесуваше 4,9% во април. Кај кредитите насочени кон домаќинствата, годишната стапка на раст изнесуваше 1,2% (0,6% во март).

До крајот на вториот квартал на 2010 година, согласно со претпоставената динамика на изворите на финасирање на кредитната активност (депозитна база, девизни средства на банките и надворешно задолжување) и динамиката на останатите алтернативни форми на распределба на финансиските средства, во согласност со априлската проекција, се очекува заживување на кредитниот пазар, при што годишната стапка на раст на вкупните кредити на банките кај приватниот сектор во јуни 2010 година би изнесувала околу 5% на годишна основа. Ваква насока сугерираат и податоците за кредитните текови во април, како и квалитативните оценки на банките дадени во последната Анкета за кредитната активност¹⁵.

¹⁵ Анкета за кредитната активност, мај 2010 година.

Графикон 22

Кредити на приватниот сектор
(годишни стапки на раст, во %)Извори на финансирање
(кумулативни промени, во милиони денари)*

*Се однесува на кумулативни промени во однос на крајот на претходната година.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Нето девизната актива на банките, во април 2010 година во однос на крајот на претходната година, се намали за 1.140 милиони денари, или за 75,1%, во услови на поинтензивно намалување на девизните средства (од 3.882 милиона денари, или за 12,7%) во однос на намалувањето на девизните обврски на банките (за 2.742 милиони денари, или за 9,4%). И покрај кумулативното намалување во април, сепак во овој месец нето девизната актива на банките влезе во позитивна зона, наспроти негативната нето девизна позиција на банките во текот на февруари и март.

7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС

На 18.05.2010 година примарните пари изнесуваа 33.148 милиона денари и во однос на крајот на април се повисоки за 673 милиони денари, или за 2,1%. Порастот кај примарните пари во целост се должи на зголемувањето на готовите пари во оптек за 5,1%, во услови на намалување на вкупните ликвидни средства на банките¹⁶ за 0,7%. Во рамки на анализираниот период (01-18.05.2010), денарските депозити на државата кај НБРМ и девизните трансакции делуваа во насока на креирање ликвидност, која беше повлечена преку останатите автономни фактори и преку аукциите на благајничките записи.

Позитивните движења на девизниот пазар и релативно поволните прогнози за надворешниот сектор создадоа услови за натамошно надолно прилагодување на основната каматна стапка на НБРМ. Така, на 12.05.2010, каматната стапка на благајничките записи се намали за 0,5 процентни поени, при што изнесува 6%. Од почетокот на мај се одржаа три аукции на благајнички записи (на 05.05.2010, 12.05.2010 и 19.05.2010 година), при што првите две аукции беа реализирани според каматна стапка од 6,5%, а последната аукција според каматна стапка од 6%, при што вкупно беше повлечена ликвидност од 577 милиони денари. Со состојба на 30.04.2010 година, бруто девизните резерви изнесуваат 1.643,9 милиона евра и во однос на крајот на 2009 година се повисоки за 46,5 милиони евра.

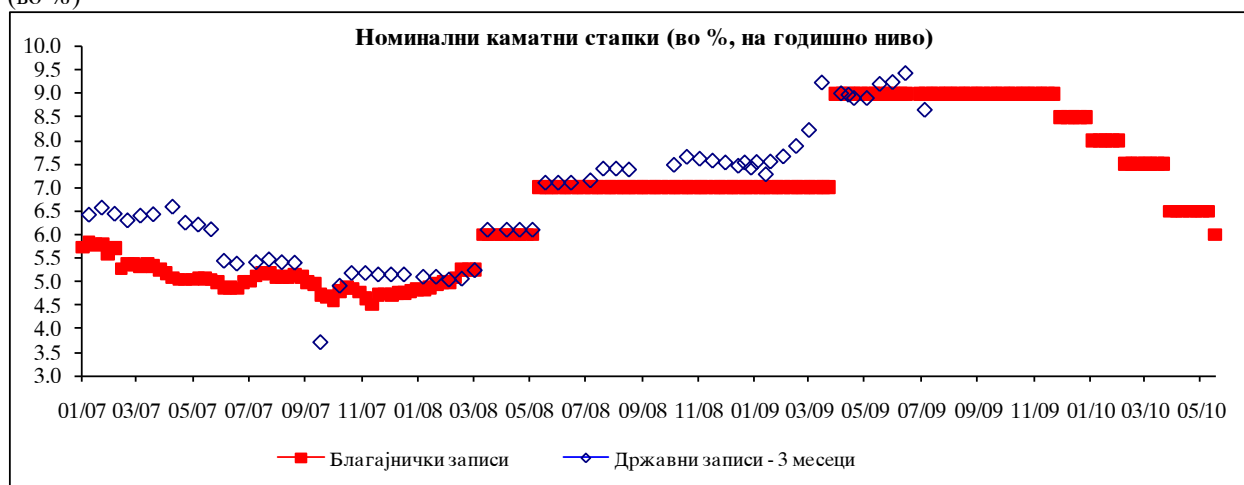
Во рамки на анализираниот период, се одржа **една аукција на шестмесечни државни записи со девизна клаузула** (на 04.05.2010 година), со каматна стапка од 4,99%

¹⁶ Се однесува на сметките на банките кај НБРМ и готовина во благајна.

(исто како и на претходната аукција), при тендер со износи, на која беше целосно реализиран понудениот износ од 2.723,8 милиони денари.

Пондерираната меѓубанкарска каматна стапка во периодот 01-18.05.2010 година изнесуваше 3,93% (3,86% во април 2010 година). Котираната просечна меѓубанкарска каматна стапка - **СКИБОР** во периодот 01-19.05.2010 година изнесуваше 4,07% (преку ноќ), 5,99% (една недела), 6,63% (еден месец) и 7,55% (три месеци), наспроти 4,24%, 6,09%, 6,75% и 7,73%, за соодветните рочности во април. Пондерираната меѓубанкарска каматна стапка за склучени трансакции преку ноќ - **МКДОНИА** во периодот 01-18.05.2010 година изнесува 3,94%, наспроти 3,78% во април 2010 година.

Графикон 23
Каматни стапки
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во услови на постабилен амбиент и промени во насока на намалување на основната каматна стапка на НБРМ, од почетокот на годината банките започнаа со прилагодување на нивната каматна политика. Така, во првиот квартал на 2010 година е забележан континуиран пад на каматната стапка на денарските кредити, при што во март изнесуваше 9,8% (наспроти 10,3% во декември 2009 година). Ова намалување на *активната денарска каматна стапка* во првиот квартал, следи по затегнувањето на каматната политика на банките од пред повеќе од една година. Притоа, најголема кумулативна промена е забележана кај каматната стапка на долгорочните кредити на населението со валутна клаузула од 9% во декември 2009 година, на 8% во март 2010 година. Движењата на активната каматна стапка во овој период соодветствуваат со очекувањата на банките за првиот квартал на 2010 година, коишто беа во насока на делумно олеснување на кредитните услови¹⁷. Ваквите движења, околу 40% од банките очекуваат да продолжат и во наредниот период, додека останатите банки оценуваат дека условите за кредитирање нема да се променат¹⁸. Од аспект на *пасивните денарски каматни стапки*, во текот на првото тримесечје промените во приносите на штедењето беа дивергентни. Така, во првите три месеци на 2010 година дојде до намалување на пасивната каматна стапка во јануари на 7,3% за да се врати во февруари на нивото од крајот на 2009 година од 7,5%, задржувајќи се на истото ниво и во текот на март. При

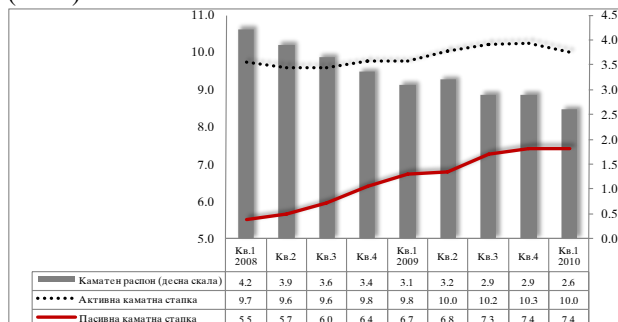
¹⁷ „Анкета за кредитната активност“, јануари 2010.

¹⁸ „Анкета за кредитната активност“, мај 2010.

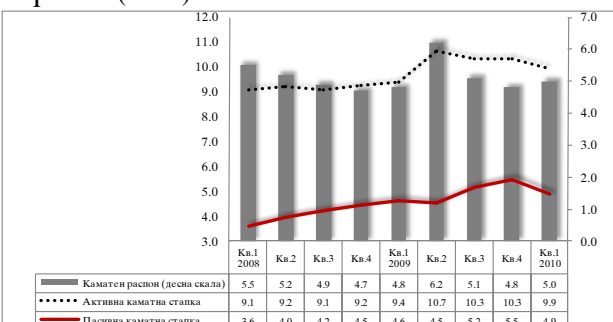
тоа, порастот на пасивната каматна стапка во февруари, во најголем дел беше движен од зголемувањето на каматната стапка на краткорочните орочени депозити со валутна клаузула на претпријатијата. Од аспект на кумулативните промени, позначајни поместувања се забележани кај каматната стапка на краткорочно орочените депозити со валутна клаузула на населението (од 7,5% на 5,3%) и кај краткорочно орочени депозити без валутна клаузула на претпријатијата (од 7% на 6,2%). Промените на активната и пасивната каматна стапка доведоа до постојано стеснување на каматниот распон во првите три месеци на 2010 година, што покажува присутност на повисок степен на конкуренција во банкарскиот систем. Од аспект на девизните кредити и депозити, **каматната стапка на девизните кредити** во март се задржа на исто ниво како и во претходниот месец и изнесува 7,3% (од 7,6% во декември и 7,5% во јануари), додека **каматната стапка на девизните депозити** се намали на 3,2% (од 3,4% во декември и во јануари и февруари по 3,3%, соодветно).

Графикон 24

Просечна каматна стапка на вкупни денарски кредити и депозити и каматна маргина (во %)

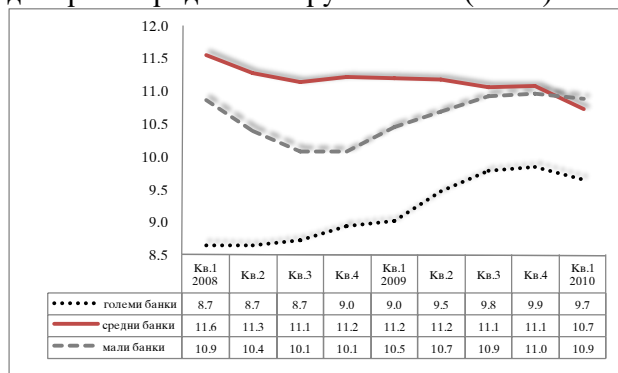

Просечна каматна стапка на нови денарски кредити и депозити и каматна маргина (во %)

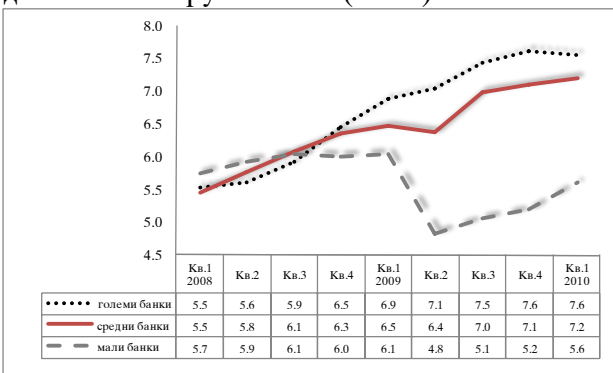

Графикон 25

Просечна каматна стапка на денарски кредити по група банки (во %)

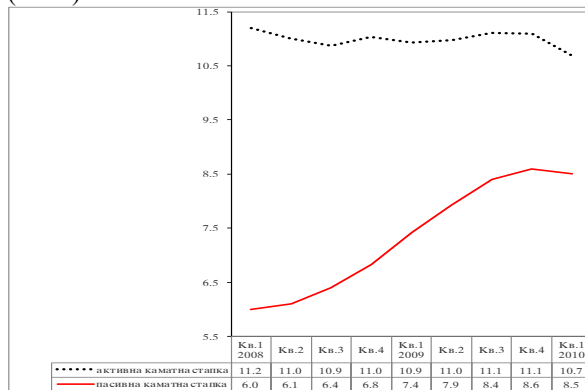

Просечна каматна стапка на денарски депозити по група банки (во %)

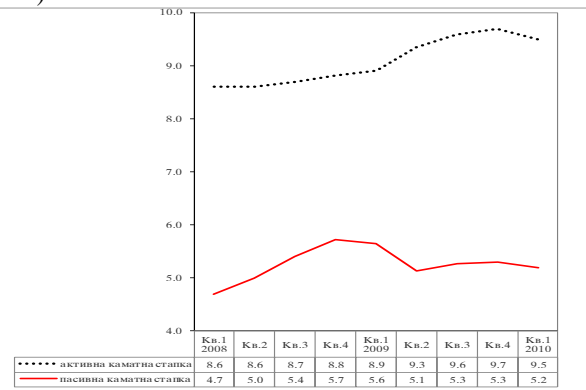

Графикон 26

Просечна каматна стапка на денарските кредити и депозити на население (во %)

Просечна каматна стапка на денарските кредити и депозити на претпријатија (во %)

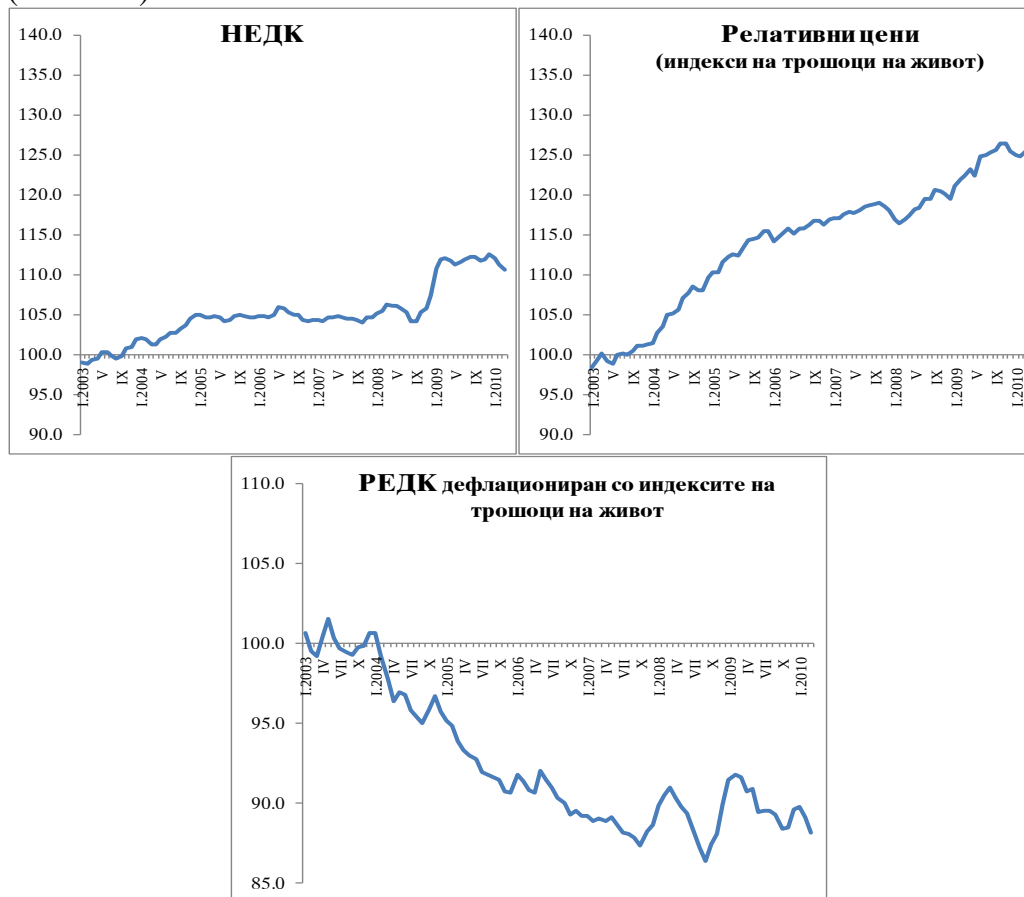

Во март 2010 година, реалниот ефективен девизен курс на денарот (РЕДК) пресметан според индексот на трошоци на живот бележи месечна депрецијација од 1%, во услови на мала депрецијација на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) и поволен однос на релативните цени¹⁹, односно побрз раст на странската инфлација во споредба со растот на домашната инфлација. Според овој индекс, РЕДК бележи депрецијација и на годишна и на кумулативна основа и тоа од 3,8% и од 2,9%, соодветно, заради поинтензивниот раст на странските од домашните цени и заради депрецијацијата на НЕДК (од 1,3% и 0,2%, соодветно).

¹⁹ Релативните цени се претставени како однос помеѓу индексот на странските цени и индексот на домашните цени. Доколку односот се намали, во тој случај имаме засилен раст на домашните од странските цени, или засилено намалување на странските во однос на намалувањето на домашните цени, што влијае во насока на апрецијација на РЕДК. Доколку односот се зголеми, во тој случај имаме засилен раст на странските од домашните цени, или засилен пад на домашните од странски цени, што влијае во насока на депрецијација на РЕДК.

Графикон 27

НЕДК*, релативни цени* и РЕДК според трошоците на живот*
(2003=100)

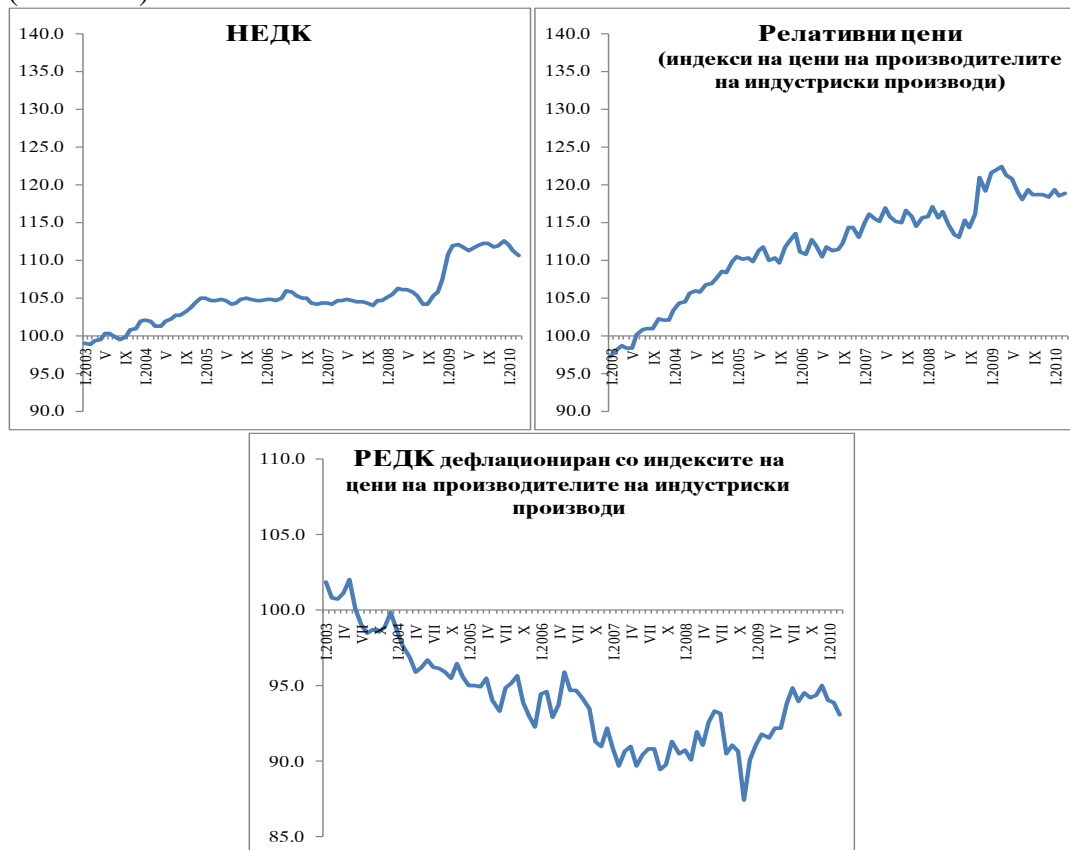
* Првични податоци.

РЕДК дефлациониран со цените на производителите на индустриски производи во март бележи речиси идентична месечна депрецијација од 0,9% како и РЕДК дефлациониран со потрошувачките цени. Сепак, според овој индекс РЕДК покажува намалување на конкурентноста на годишна и кумулативна основа, односно апрецира за 1,7% и за 2,4%, соодветно. Во услови на депрецијација на НЕДК, тоа се должи на неповолниот ценовен однос, односно на засилен пораст на цените на домашните производители од растот на цени на странските производители.

Графикон 28

НЕДК*, релативни цени* и РЕДК според цените на производителите на индустриски производи *

(2003=100)

* Првични податоци.